

Innst. 257 S

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Prop. 65 S (2014–2015)

Innstilling fra næringskomiteen om samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 377/2014 om opprettelse av Copernicus-programmet

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Bakgrunn

Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 377/2014 om opprettelse av Copernicus-programmet og om oppheving av forordning (EU) nr. 911/2010 trådte i kraft i EU 25. april 2014.

Forordningen regulerer utbygging og drift av Copernicus-programmet for perioden 2014–2020. Copernicus er EUs jordobservasjonsprogram, som skal støtte opp under bærekraftig ressursforvaltning, samfunnssikkerhet, klima og miljø. Norge har deltatt i utviklingen og utbyggingen av Copernicus-programmet (tidligere kjent som Global Monitoring for Environment and Security – GMES) siden det ble startet opp i år 2000. Norsk deltakelse fant først sted innen rammene av den europeiske romorganisasjonen ESA og EUs 7. rammeprogram og senere gjennom innlemmelse i EØS-avtalen av programmets innledende driftsfase, jf. Prop. 4 S (2012–2013). Da den innledende driftsfasen av programmet ble avsluttet 31. desember 2013, løp det rettslige grunnlaget for Norges avtale om programdeltakelse ut.

Det er i forhandlinger mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge oppnådd enighet om å innlemme Copernicus-forordningen i EØS-avtalen, slik at EØS-avtalens regler om programsamarbeid danner grunnlag for norsk deltakelse i Copernicus-program-

met. Utkastet til EØS-komiteébeslutning forutsetter at Norges deltakelse i Copernicus-programmet blir basert på de samme prinsippene som ligger til grunn for Norges deltakelse i EUs satellittnavigasjonsprogrammer Galileo og EGNOS. Island sluttet seg til Copernicus høsten 2014, mens Liechtenstein har valgt å stå utenfor programmet. I påvente av nasjonal avklaring av videre deltakelse har Norge fått delta som observatør i programmets styrende og rådgivende organer i 2014.

Siden gjennomføringen av EØS-komiteens beslutning vil ha flerårige budsjettmessige konsekvenser, er Stortingets samtykke til deltakelse i EØS-komiteens beslutning nødvendig i samsvar med Grunnloven § 26 annet ledd. For å sikre norsk deltakelse i programmet så snart som mulig, legges det opp til at Stortingets samtykke innhentes før det trefes beslutning i EØS-komiteen.

Det er ikke ventet at det vil komme endringer i utkastet til beslutning i EØS-komiteen. Dersom den endelige beslutningen ikke i alt vesentlig er i samsvar med utkastet som er lagt ved denne proposisjonen, vil saken bli lagt fram for Stortinget på nytt.

Utkast til EØS-komiteébeslutning samt europaparlaments- og rådsforordning (EU) 377/2014 i uoffisiell norsk oversettelse, følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

1.2 Økonomiske og administrative konsekvenser og gjennomføring i norsk rett

EØS/EFTA-statenes finansielle bidrag til Copernicus-programmet bestemmes i henhold til EØS-avtalens artikkel 82 nr. 1 bokstav a. Bidraget reflekterer den relative andelen hver stats BNP utgjør i forhold til EU-statenes samlede BNP. Det totale norske bidraget til Copernicus-programmet i perioden 2014–2020 er anslått til om lag 1 mrd. kroner, gitt

valutakursen som er lagt til grunn i 2015-budsjettet. I tillegg vil det være behov for 30 mill. kroner per år i årene 2015–2020 til nasjonal administrativ og teknisk oppfølging, som skal sikre at Norge får best mulig utbytte av programdeltakelsen. Finansieringen av Norges deltakelse for 2014 og deler av 2015 er vedtatt gjennom nysalderingen av statsbudsjettet for 2014. Utgiftene dekkes over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett.

Norsk Romsenter er sekretariat for oppfølgingen av Norges deltakelse. Nødvendig koordinering mellom berørte departementer ivaretas gjennom et interdepartementalt koordineringsutvalg under ledelse av Nærings- og fiskeridepartementet.

Gjennomføringen av forordningen medfører ikke behov for lov- eller forskriftsendringer.

1.3 Vurdering

Norge har store brukerinteresser knyttet til Copernicus-programmet. Data fra programmet vil få sentral betydning for blant annet havovervåking, miljø- og klimaovervåking, fiskeriovervåking og overvåking av ras og skred. Store hav- og landområder, og næringsinteresser knyttet til naturressursutnyttelse og maritim transport, gjør Norge til et land som har særlig stor nytte av slik overvåking, ikke minst i nordområdene. Norsk bidrag til Copernicus vurderes å ha stor betydning for miljø- og klimapolitikken og som operativt verktøy for katastrofehåndtering.

Deltakelse i Copernicus gir Norge adgang til å møte i programmets styrende og rådgivende organer. Dette gir mulighet til å påvirke programmets utforming, slik at det i større grad enn det som ellers hadde vært tilfelle dekker særlige norske brukerbehov. Norge har i programmets innledende driftsfase fått gjennomslag for bedre dekning i de norske nordområdene enn det som opprinnelig var planlagt. Norsk deltakelse er også en forutsetning for at norske bedrifter og forskningsinstitusjoner skal kunne få konkurrere om kontrakter til utbyggingen og driften av Copernicus. Norske leverandører har frem til utgangen av 2013 vunnet kontrakter for rundt 56,6 mill. euro til utviklingen av programmet. Til sammenligning var det totale norske programbidraget i perioden 43,4 mill. euro. Anslått kontraktpotensial for norske aktører for 2014–2020 ligger på i overkant av én mrd. kroner.

Nærings- og fiskeridepartementet tilrår deltakelse i EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 377/2014 om opprettelse av Copernicus-programmet. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Else-May Botten, Ingrid Heggø, Odd Omland og Knut Storberget, fra Høyre, Frank Bakke-Jensen, Ingunn Foss, Gunnar Gundersen og Ove Trellevik, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen, Øyvind Korsberg og Jørund Rytman, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, fra Senterpartiet, lederen Geir Pollestad, og fra Venstre, Pål Farstad, viser til Prop. 65 S (2014–2015) om samtykke til deltakelse i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 377/2014 om opprettelse av Copernicus-programmet. Forordningen etablerer Copernicus og regulerer organisering og drift av programmet i perioden 2014–2020.

Komiteen viser til at teknologi som gjør bruk av verdensrommet, i løpet av de senere årene har fått stor betydning innen et stadig økende antall samsfunnsområder. Data fra programmet vil få sentral betydning for blant annet havovervåking, miljø- og klimaovervåking, fiskeriovervåking og overvåking av ras og skred. Store hav- og landområder, samt næringsinteresser knyttet til naturressursutnyttelse og maritim transport, gjør Norge til et land som har særlig stor nytte av slik overvåking, særlig i nordområdene. Komiteen viser videre til at norsk deltakelse er en forutsetning for at norske bedrifter og forskningsinstitusjoner skal kunne få konkurrere om kontrakter til utbygging og driften av Copernicus.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet så med bekymring på at regjeringen i sitt budsjettforslag for 2015 ikke fant rom til å prioritere videre norsk deltakelse i Copernicus. Disse medlemmer viser til at det var mange som tok dette opp under den åpne budsjett høringen i komiteen, og som i likhet med disse medlemmer fant det uheldig at norsk deltakelse i Copernicus var brukt som salderingspost i regjeringens budsjettforslag til Stortinget. Dette skapte stor usikkerhet om regjeringens vilje og evne til å støtte opp om norsk romfart.

Komiteen er godt tilfreds med budsjettforliket mellom regjeringen og samarbeidspartiene som muliggjør Norges deltakelse.

Komiteen har ingen ytterligere kommentarer og slutter seg til forslaget.

3. Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Komiteens utkast til innstilling ble 28. april 2015 oversendt utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse. Utenriks- og forsvarskomiteen uttaler følgende i brev av 29. april 2015:

«Utenriks- og forsvarskomiteen viser til næringskomiteens utkast til innstilling datert 28. april 2015 vedrørende Prop. 65 S (2014–2015) Samtykke til deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 377/2014 om opprettelse av Copernicus-programmet.

Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer slutter seg til næringskomiteens utkast til innstilling til

Prop. 65 S (2014–2015) og har ingen ytterligere merknader.»

4. Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å fatte følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i deltakelse i en beslutning i EØS-komiteen om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) nr. 377/2014 om opprettelse av Copernicus-programmet.

Oslo, i næringskomiteen, den 5. mai 2015

Geir Pollestad

leder

Øyvind Korsberg

ordfører

